

Arheološki muzej Narona je prvočunski i izvanproračunski korisnik pod brojem 49631. Sjedište Naronski trg 6, na adresi Naronski trg 6. Prema vrsti muzejske građe je specijalizirani arheološki 20352 Vid.

Vid, 4. listopada 2023.

KLASA: 611-05/23-04/34
UR.BROJ: 2117-10-5-148

OBRAZLOŽENJE OPĆEG I POSEBNOG DIJELA PRIJEDLOGA FINANCIJSKOG PLANA ARHEOLOŠKOG MUZEJA NARONA U VIDU ZA 2024. I PROJEKCIJE ZA 2025. I 2026.

Uvod

Ministarstvo financija je, sukladno odredbama članka 24. Zakona o proračunu na svojim stranicama objavilo Upute za izradu prijedloga državnog proračuna. Državni proračun je akt koji donosi Hrvatski sabor. Proračun se sastoji od plana za proračunsku 2024. godinu i projekcije za sljedeće dvije godine, 2025. i 2026. godinu, a sadrži finansijske planove prikazane kroz opći i posebni dio i obrazloženje proračuna. Zakonske smjernice na kojima se zasniva finansijski plan i njegovo obrazloženje uključuju sljedeće:

- Smjernice ekonomske i fiskalne politike 2024.-2026.;
- Zakon o proračunu,
- Pravilnik o proračunskim klasifikacijama,
- Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu.

Nadležno ministarstvo Arheološkog muzeja Narona, Ministarstvo kulture i medija, sastavilo je uputu, dodijelilo limite unutar zadanih okvira, gdje smo po primitku upute mogli pristupiti izradi prijedloga finansijskog plana po modificiranom novčanom načelu. Prijedlog finansijskog plana Arheološkog muzeja Narona kao proračunskog korisnika, najprije će se dostaviti upravljačkom tijelu Arheološkog muzeja Narona na usvajanje, a zatim Ministarstvu kulture i medija.

Prijedlog finansijskog plana Arheološkog muzeja Narona za 2024. i projekcije za 2025. i 2026. sastoji se od općeg i posebnog dijela:

Opći dio Muzeja sadrži: Sažetak Računa prihoda i rashoda, Račun prihoda i rashoda te Prihode i rashode prema izvorima financiranja.

Posebni dio sadrži plan rashoda i izdataka iskazanih po izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata.

Obrazloženje općeg dijela sadrži: obrazloženje ostvarenja prihoda i rashoda, primitaka i izdataka i obrazloženje prijenosa sredstava.

Sažetak djelokruga rada Arheološkog muzeja Narona

Arheološki muzej Narona (dalje: Muzej) je javna ustanova u kulturi, koja u skladu s odredbama Zakona o muzejima obavlja muzejsku djelatnost kao javnu službu. Muzej je osnovan uredbom Vlade Republike Hrvatske 28. travnja 2005., a za posjetitelje je otvoren 18. svibnja 2007. godine. Budući da je osnivač Muzeja Republika Hrvatska prava i dužnosti osnivača obavlja Ministarstvo kulture. Muzej je upisan u Očeviđnik muzeja pri Ministarstvu kulture (broj upisnog

lista: M-135/02) te u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika pod brojem 40631. Sjedište Muzeja je u Vidu, na adresi Naronski trg 6. Prema vrsti muzejske građe je specijalizirani arheološki muzej, s jedinstvenom *in situ* prezentacijom rimskog hrama i drugih forumskih građevina. Muzej pribavlja (darovanjem, nasljeđivanjem, terenskim radom i istraživanjem), stručno čuva, proučava, znanstveno obrađuje, publicira, promovira, prezentira i provodi zaštitu muzejske građe i muzejske dokumentacije. Muzejska građa i dokumentacija štite se kao kulturno dobro i na njih se primjenjuju propisi o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Osim spomenutih djelatnosti koje obavlja kao javnu službu, Muzej obavlja i djelatnost kojom ostvaruje suradnju s turističkim i putnim agencijama radi organiziranja posjeta Muzeju uz stručna vođenja. U Muzeju su uspostavljene sljedeće ustrojbene jedinice: Odjel muzejskih zbirki, Odjel tehničkih poslova, Odjel općih poslova i Knjižnica. Tijela Muzeja čine ravnatelj, Muzejsko vijeće i Stručno vijeće. Muzejom upravlja ravnatelj, koji organizira i vodi rad i poslovanje Muzeja i odgovoran je za zakonitost i uredno poslovanje. Ravnatelja imenuje i razrješava ministar kulture, a imenuje se na četiri godine. Muzejsko vijeće ima pet članova, od kojih tri imenuje Ministarstvo kulture, jednog člana bira Stručno vijeće iz redova stručnog muzejskog osoblja, a jednog svi djelatnici Muzeja. Stručno vijeće je kolegijalno, stručno i savjetodavno tijelo Muzeja. U Muzeju je na neodređeno zaposleno 7 djelatnika, a jedan djelatnik je zaposlen na određeno vrijeme do povratka ravnatelja na svoje radno mjesto.

Obrazloženje općeg dijela prijedloga finansijskog plana za 2024. i projekcije za 2025. i 2026.

1. Prihodi i primici

Ukupno planirani prihodi za 2024. godinu iznose 2.435.892,00 EUR. Sastoje se od prihoda državnog proračuna i vlastitih prihoda od prodaje ulaznica i suvenira, muzejskih publikacija, arheoloških istraživanja i stručnog arheološkog nadzora i iskopavanja i ostalih pomoći. Planirani prihodi za 2025. i 2026. godinu iznose 2.401.542,00 EUR,

U ukupno planiranim prihodima za 2024. vrijednosno su najznačajniji prihodi iz državnog proračuna, u iznosu od 2.357.640,00 EUR. Za obavljanje osnovne djelatnosti, aktivnost Administracija i upravljanje, A780000 iz izvora 11 planirano je 331.040,00 EUR, dok je za programsku djelatnost, A780001 iz izvora 11, planirano 2.026.600,00 EUR i to u 2024. godini 2.000.000,00 EUR-a za izgradnju poslovnog objekta, lapidarija Arheološkog muzeja, a 26.600,00 EUR-a za programsku djelatnost.

Prihodi redovite djelatnosti, aktivnost Administracija i upravljanje, A780000 iz izvora 11 namijenjeni su za rashode poslovanja, materijalne rashode, finansijske rashode i rashode za nabavu dugotrajne imovine. Značajnije povećanje planiranih prihoda za 2024. godinu odnosi se na povećanje rashoda za zaposlene (skupina 31) zbog povećanja broja zaposlenih, odnosno otvaranja novog radnog mjesto voditelja računovodstva, a također se u 2024. planira zapošljavanje novog djelatnika na radnom mjestu kustosa za čiji rad su sredstva planirana iz državnog proračuna. Za 2024. godinu planira se zapošljavanje pripravnika na radnom mjestu Muzejski pedagog. Sredstva za plaću za radno mjesto pripravnik refundirat će se putem mjere HZZ-a (izvor 52) u iznosu od 14.650,00 EUR-a. Potreba za zapošljavanjem novih djelatnika postoji kako se ne bi ugrozila realizacija novih programa i poslijedno ostvarenje dodatnih vlastitih prihoda.

Značajnije povećanje prihoda iz državnog proračuna planirano je za 2024. u skupini 42, Rashodi za nabavu dugotrajne imovine, gdje se planira nabavka novog prijevoznog sredstva potrebnog za obavljanje djelatnosti muzeja.

Dinamika planiranih prihoda za 2025. i 2026. iz proračuna za redovitu djelatnost ostaje nepromijenjena, promijene se planiraju vezano uz skupinu 42 – rashodi za nabavu dugotrajne imovine, kojih nema u 2025. i 2026. godini.

Arheološki muzej Narona u Vidu ne planira primitke u smislu zaduživanja, a shodno tome ni izdatke te se u dalnjem objašnjenju neće ni spominjati.

2. Rashodi i izdatci

Rashodi za razdoblje 2024. - 2026. godine planiraju su u skladu sa sredstvima Ministarstva kulture te u skladu sa vlastitim prihodima od prodaje ulaznica i suvenira, muzejskih publikacija, arheoloških istraživanja i stručnog arheološkog nadzora i iskopavanja. U finansijskom planu 2024. – 2026. rashodi su iskazani po izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata.

Ukupno planirani rashodi za 2024. iznose 2.432.960,00 EUR, dok je projekcija za 2025. i 2026. godinu 2.399.140,00 EUR-a.

Rashodi za 2024. najvećim dijelom će se financirati iz izvora 11 i to u iznosu od 2.357.640,00 EUR-a, zatim iz vlastitih prihoda u iznosu od 58.070,00 EUR-a te iz izvora 52 u iznosu od 17.250,00 EUR-a. Važno je napomenuti da se za 2024. godinu planiraju sredstava iz izvora 11 za financiranje dugotrajne imovine, lapidarija, u iznosu od 2.000.000,00 EUR-a te za nabavku novog prijevoznog sredstva.

Rashodi za 2025. i 2026. godinu također će se najvećim dijelom financirati iz izvora 11, ukupno 2.337.640,00 EUR-a, iz vlastitih prihoda će se financirati 58.600,00 EUR-a rashoda te iz izvora 52 rashodi u iznosu od 2.900,00 EUR-a. U 2025. godini planirana sredstva za izgradnju lapidarija Arheološkog muzeja Narona iz izvora 11 iznose 2.000.000,00 EUR-a.

3. Prijenos sredstava iz prethodne u sljedeću godinu

Finansijski plan Arheološkog muzeja Narona temelji se na modificiranom novčanom načelu: prihodi se planiraju u razdoblju u kojem se očekuje njihova naplata, a rashodi u razdoblju u kojem se očekuje njihovo plaćanje. Sukladno uputi Ministarstva prijenos sredstava uključuje novčana sredstva Muzeja ostvarena prethodnih godina.

Donos u 2024. godinu je odnos iz Rebalansa II iz 2023. i to kako slijedi:

Donos iz 2023. za 2024. godinu – izvor 31 = 35.118,22 EUR, vlastita sredstva prethodnih godina.

Donos iz 2023. za 2024. godinu – izvor 43 = 28.930,50 EUR, vlastita sredstva prethodnih godina.

Donos iz 2023. za 2024. godinu – izvor 52 = 2.318,06 EUR, prihod HZZ za isplatu plaća pripravnika.

Vlastita sredstva prenesena iz prethodnih godina u iznosu od 64.048,72 EUR čine višak koji se prenosi u razdoblje 2024. – 2026., a koristit će se za sljedeće programe:

	Vlastita sredstva za programe (2024. – 2026.)	EUR
1.	Arheološka istraživanja (Narona, hidroarheološka istraživanja) te konzervacija nalaza i nabava opreme	30.310,37
2.	Tisk publikacije A. Busuladžić, <i>Arheološki predmeti iz Narone u antičkoj zbirci Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine</i> , Katalozi i monografije 4	5.000,00
3.	Tisk publikacije M. Topić, <i>Forum Naronitanum – Keramika I – II</i> , Katalozi i monografije 5.	22.000,00
4.	Neplanirani troškovi	6.738,35
	UKUPNO: izvor 31-43	64.048,72

4. Ukupno dospjele obveze

Prema uputi Ministarstva kulture Arheološki muzej Narona prikazuje obveze u niže navedenoj tablici:

	Stanje obveza na dan 31.12.2022.	Stanje obveza na dan 30.6.2023.
Ukupne obveze	16.789,20 EUR	17.906,11 EUR

Obrazloženje posebnog dijela prijedloga finansijskog plana za 2024. i projekcije za 2025. i 2026.

1. Uvod

Posebni dio proračuna Arheološkog muzeja Narona sastoji se od plana rashoda iskazanih po organizacijskoj klasifikaciji, izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata.

Planirani program rada Muzeja za 2024. godinu te projekcije za 2025. i 2026. godinu čine redovita i programska djelatnost. Ukupna djelatnost muzeja financira se najvećim dijelom iz državnog proračuna (izvor 11), iz vlastitih prihoda (izvor 31 i izvor 43) te iz pomoći gradova i županija (izvor 52) čiji plan trošenja detaljnije objašnjavamo u ovom obrazloženju. Plan prihoda za 2024. godinu iznosi 2.435.892,00 EUR-a, za 2025. i 2026. godinu 2.401.542,00 EUR-a.

Arheološki muzej Narona je specijalizirani arheološki muzej, s jedinstvenom *in situ* prezentacijom rimskog hrama i drugih forumskih građevina. Muzej pribavlja (darovanjem, nasljeđivanjem, terenskim radom i istraživanjem), stručno čuva, proučava, znanstveno obrađuje, publicira, promovira, prezentira i provodi zaštitu muzejske građe i muzejske dokumentacije. Muzejska građa i dokumentacija štite se kao kulturno dobro i na njih se primjenjuju propisi o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Osim spomenutih djelatnosti koje obavlja kao javnu službu, Muzej obavlja i djelatnost kojom ostvaruje suradnju s turističkim i putnim agencijama radi organiziranja

posjeta Muzeju uz stručna vođenja. U Programu rada Arheološkog muzeja Narona za 2024. godinu planirana je i programska djelatnost koja je podijeljena u tri kategorije:

- I. Investicijski programi
- II. Muzejsko – galerijska djelatnost i
- III. Zaštita i očuvanje kulturnih dobara

Zakonska podloga na kojoj se zasnivaju programi je poziv Ministarstva kulture i medija ustanovama u nadležnosti Ministarstva kulture i medija na dostavu programa javnih potreba koji će se financirati u 2024. godini.

Cilj provođenja programske djelatnosti je, prije svega, ostvarivanje pozitivnog odnosa prema kulturnom i povjesnom naslijeđu, a naravno i proširiti krug posjetitelja Muzeja. Pokazatelj uspješnosti pri planiranju i realizaciji programske djelatnosti očitovat će se u povećanju broja posjetitelja, a shodno tome i prihoda u planirano vrijeme održavanja programa.

Svi programi detaljno su obrazloženi u tabličnom prikazu Plana programske djelatnosti za 2024. godinu.

I. **Investicijski programi**

1.	Nastavak (V. faza) izgradnje lapidarija Arheološkog muzeja Narona u Vidu kod Metkovića na dijelu k. č. 438/127, k. o. Vid	Vlastita sredstva Ministarstvo kulture i medija 2.000.000,00
2.	Nabava opreme (dokumentacija, čuvaonica, recepcija)	Vlastita sredstva 6. 600,00
	UKUPNO: Ministarstvo kulture i medija Vlastita sredstva	2.006.600,00 2.000.000,00 6.600,00

II. **Muzejsko-galerijska djelatnost**

1.	Gostovanje izložbe <i>Arheološko blago Cetine</i>	Ministarstvo kulture i medija 2.000,00 Dub.-ner. županija 200,00 Vlastita sredstva 200,00
2.	Gostovanje izložbe <i>Dugiš, otok u rijeci vremena</i>	Ministarstvo kulture i medija 2.000,00 Grad Metković 400,00 Vlastita sredstva 600,00
3.	Izložba <i>Arheološka istraživanja Južni bedem – Narona</i>	Ministarstvo kulture i medija 7.000,00 Dub.-ner. županija 1.400,00 Grad Metković

			600,00
		Vlastita sredstva	1.500,00
4.	Edukativna izložba <i>Licem u lice</i>	Ministarstvo kulture i medija	2.000,00
5.	Pedagoško-andragoške aktivnosti Arheološkog muzeja Narona	Ministarstvo kulture i medija	1.350,00
		Vlastita sredstva	1.350,00
6.	Crtanje arheoloških nalaza	Ministarstvo kulture i medija	2.000,00
		Vlastita sredstva	2.000,00
7.	Rekognosciranje delte rijeke Neretve – prostor Grada Metkovića, Općina Zažablje i Kula Norinska	Vlastita sredstva	600,00
8.	Georadarsko snimanje	Ministarstvo kulture i medija	3.250,00
		Vlastita sredstva	2.000,00
UKUPNO:			30.450,00
	Ministarstvo kulture i medija		19.600,00
	Vlastita sredstva		8.250,00
	Dubrovačko-neretvanska županija		1.600,00
	Grad Metković		1.000,00

I.I. Četvrti dio izvještaja o radu Četvrtog

III. Zaštita i očuvanje kulturnih dobara

1.	Konzervacija bedema Narone	Ministarstvo kulture i medija	4.000,00
2.	Konzervacija i restauracija metalnih, keramičkih, staklenih, koštanih i kamenih predmeta iz fundusa AMN	Ministarstvo kulture i medija	3.000,00
		Vlastita sredstva	6.500,00
3.	Otkupi arheološke građe	Vlastita sredstva	2.650,00
UKUPNO:			16.150,00
	Ministarstvo kulture i medija		7.000,00
	Vlastita sredstva		9.150,00

I.I. Nastavak (V. faza) izgradnje lapidarija Arheološkog muzeja Narona u Vidu kod Metkovića na dijelu k. č. 438/127, k. o. Vid

Obzirom da u postojeću zgradu Arheološkog muzeja Narona nije bilo moguće smjestiti sve nužne sadržaje potrebne za kvalitetno funkcioniranje muzeja te su zbog prostorne ograničenosti stalnog postava veliki elementi kamene plastike izloženi na muzejskim terasama izrađeno je idejno rješenje

nove muzejske zgrade, radno nazvane lapidarij. Lapidarij je planiran na poziciji dislociranoj u odnosu na zgradu muzeja kao jedna od točaka interesa pri obilasku Narone. Posjetitelji bi kroz više prezentiranih i međusobno udaljenih lokaliteta dobili informacije o životu u nekadašnjoj Naroni i današnjem Vidu. Lapidarij je planiran na način da se u više međusobno povezanih manjih objekata (paviljona) smjeste sadržaji koji nedostaju u sadašnjoj muzejskoj zgradi, a nužni su za funkcioniranje samog muzeja kao institucije. U novoj muzejskoj zgradi planirani su sljedeći sadržaji: prostor namijenjen posjetiteljima - multimedijalna dvorana, prostor za stalni postav kamenih spomenika, prostor za povremene izložbe i sanitarni prostori za posjetitelje; prostor namijenjen djelatnicima - uredske prostorije, restauratorska radionica za obradu arheološke grude, prostor za obradu i čuvanje dokumentacije te čuvaonica umjetnina, prostor namijenjen vanjskim suradnicima – dormitorij.

U 2020. godini Ministarstvo kulture i medija dodijelilo je 1.000.000,00 KN za I. fazu izgradnje nove zgrade Arheološkog muzeja Narona. U 2021., za II. fazu, dodijeljen je 1.000.000,00 KN za nastavak izgradnje, za III. fazu izgradnje odobren je iznos od 2.000.000,00 KN, a za 2023. godinu iznos od 1.194.495,62,00 eur.

2024. godina – 2.000.000,00 EUR

I.2. Nabava opreme (dokumentacija, čuvaonica, recepcija)

Za potrebe opremanja ureda dokumentariste nabavit će se metalni ladičar za pohranu dokumentacije. U muzejskoj čuvaonici provode se postupci desalinizacije arheološkog materijala pronađenog tijekom istraživanja korita Neretve. Kako se radi o velikom isparavanju u zatvorenom prostoru i remećenju mikroklimatskih uvjeta, nabavit će se pokretni odvlaživač, a koji će se moći koristiti i u drugim prostorijama prema potrebi. Za potrebe oglašavanja na ulazu će se postaviti ekran na kojem će se oglašavati događanja i druge obavijesti vezane uz muzejske programe i rad muzeja.

6.600,00 EUR

II.1. Gostovanje izložbe *Arheološko blago Cetine*

Gostovanje izložbe *Arheološko blago Cetine*, autorica Sanje Budić Leto i Darije Domazet, zajednička je izložba Muzeja triljskog kraja i Muzeja Cetinske krajine – Sinj. Cilj izložbe je javnosti prezentirati nalaze koji proizlaze iz korita rijeke, a čuvaju se u fundusima muzeja u Trilju, Sinju i Splitu. Navedeni pokretni nalazi samo su dio ‘blaga’ jer pravo bogatstvo leži u spoznajama i saznanjima o stanovnicima Cetinske krajine u kasnom brončanom i ranom željeznom dobu – Delmatima. Izložba je podijeljena u nekoliko tema koje čine cjelinu te govore o načinu života prapovijesnih zajednica, delmatskom ratniku i sukobima s Rimom, njihovim vjerovanjima i običajima te bitnim geostrateškim odrednicama. Eksponati su popraćeni suvremenim vizualnim pomagalima i fotorealističnim vizualizacijama koje je za potrebe izložbe izradila tvrtka Simpert iz Slavonskog Broda, temeljem rezultata podvodnih arheoloških istraživanja koja su navedeni muzeji proveli u suradnji s Međunarodnim centrom za podvodnu arheologiju u Zadru.

2.400,00 EUR

II.2. Gostovanje izložbe *Dugiš, otok u rijeci vremena*

Izložba *Dugiš, otok u rijeci vremena* rezultat je suradnje Arheološkog muzeja u Splitu i Umjetničke akademije u Splitu, a autori su mr. sc. Damir Kliškić, viši kustos pretpovijesne zbirke u Arheološkom muzeju u Splitu i izv. prof. art. dr. sc. Miona Miliša, dok je izv. prof. art. Mladen Čulić s Umjetničke akademije u Splitu autor likovnog postava.

Prapovijesno sojeničko naselje na Dugišu u Otku kod Sinja, sondažno se istraživalo 1955. i 1956. od

strane Arheološkog muzeja u Splitu. Radi se o jedinom do sada istraživanom sojeničkom naselju u čitavoj Dalmaciji. Prema arheološkom materijalu koji je prikupljen, ovaj lokalitet pokazuje kontinuitet življenja od srednjeg brončanog doba (1700. – 1300. g. pr. Kr.) pa do u antički period, kako pokazuju primjerci novca iz 1. – 5. st. po Kr. Glavni cilj ove izložbe je predstaviti široj javnosti jedan vrlo specifičan i do sada malo poznat oblik naselja iz pretpovijesnih vremena, a to je sojeničko naselje, kroz dio originalne materialne ostavštine u periodu od srednjeg brončanog do mlađeg željeznog doba. Na izložbi će biti predstavljeni brojni metalni, keramički, koštani i kameni predmeti koji dočaravaju razne gospodarske i društvene aktivnosti u navedenom periodu. Uz originale na izložbi će biti predstavljeno 18 kopija posuda koje su izrađene prema 18 originalnih keramičkih predmeta s ovog lokaliteta. Iste su izradili studenti Odsjeka za konzervaciju-restauraciju Umjetničke akademije u Splitu i koji su bili tema za dva diplomska rada obranjena 2017. godine. Isto tako će se prezentirati rezultati FT-IR analize koji su izvršeni na uzorcima keramike iz Dugiša od strane izv. prof. dr. sc. Ivice Ljubenkova s Prirodoslovno-matematičkog fakulteta.

3.000,00 EUR

II.3. Izložba Arheološka istraživanja Južni bedem – Narona

Izložba *Arheološka istraživanja Južni bedem – Narona*. Ovom dvojezičnom tematskom izložbom bi javnosti bio predstavljeni rezultati istraživanja provedenih 2019. i 2020. na lokalitetu južni bedem Narone. Neki od izloženih predmeta već su objavljeni i izlagani, a većina predmeta će biti prvi put izložena. Za potrebe izložbe potrebno je provesti postupak konzervacije dijela nalaza te izraditi tehničku dokumentaciju. Na izložbi će biti predstavljeno stotinjak predmeta i dijelova predmeta izrađenih od različitih materijala (željezo, bronca, keramika, staklo, jantar, novac...). Obim izložbe je 6 panoa i 110 predmeta. Izložba će biti popraćena bogato ilustriranim dvojezičnim katalogom. Autori izložbe su Toni Glučina, viši kustos i Konstanta Bukovac, viša kustosica Arheološkog muzeja Narona.

10.500,00 EUR

II. 4. Edukativna izložba *Licem u lice*

Izložba *Licem u lice* edukativna je izložba koja će omogućiti mlađim posjetiteljima Arheološkog muzeja Narona povezati muzejske predmete s njihovim prvotnim korisnicima s kojima će se susresti *licem u lice*. Ovom malom izložbom predstaviti ćemo sljedeće predstavnike rimskog društva: cara, političara, vojnika, trgovca, umjetnika, bogatu rimsku gospođu, učenika, roba, doktora i gladijatora. Svaki će lik biti predstavljen posebnom ilustracijom, kratkim tekstom i fotografijom predmeta koji se nalaze u Arheološkom muzeju Narona, a koji ga najbolje predstavljaju. Tako će se uz ilustraciju nalaziti fotografija nalaza koji se nalazi u Muzeju, te će sve biti popraćeno kratkim i zabavnim tekstrom. Dječje radionice pratit će i edukativna knjižica s ilustracijama i tekstrom, te nizom zabavnih zadataka i provjera znanja što će dodatno pomoći kod usvajanja sadržaja. Radionice se mogu organizirati tijekom cijele godine prema potrebi. Mlađi posjetitelji Muzeja sigurno će se više povezati s muzejskim predmetima ako se *susretu* s njihovim korisnicima, a kroz igru mogu upoznati i odnose među raznim predstavnicima rimskog društva. Autorica programa je kustosica – dokumentaristica Sanda Viskić.

2.000,00 EUR

II.5. Pedagoško–andragoške aktivnosti Arheološkog muzeja Narona

Za redovni rad u muzeju u 2024. godini potrebno je osigurati financijska sredstva za program Pedagoško – andragoške aktivnosti. Aktivnosti će se provoditi tijekom Noći muzeja, Međunarodnog dana muzeja, Europske noći muzeja, Europskih dana arheologije i Rimske noći u Naroni te prigodno u sklopu izložbi. U 2024. godini potrebno je obnoviti potrošni materijal, osmisliti i tiskati promotivne materijale te angažirati vanjske suradnike za izradu ilustracija za materijale za aktivnosti programa. Pedagoško-andragoške aktivnosti provodit će se u muzeju i drugim lokacijama prema dogovoru te na web i Facebook stranici muzeja. Naglasak aktivnosti će biti na upoznavanju svih uzrasta s bogatstvom zbirki Arheološkog muzeja Narona i općenito rimske baštine.

2.700,00 EUR

II.6. Crtanje arheoloških nalaza

Prema uvidu u stanje građe tijekom revizije izvršene 2021. godine uočeno je da dio inventarizirane građe nema nacrtnu dokumentaciju, kao ni nalazi prikupljeni pri recentnim istraživanjima. U 2024. godini svrhu potrebno je osigurati sredstva za izradu crteža oko 500 predmeta različitih dimenzija. Dio predmeta će nacrtati muzejski dokumentarist, a za ostale ćemo angažirati vanjske suradnike.

4.000,00 EUR

II.7. Rekognosciranje delte rijeke Neretve – prostor Grada Metkovića, Općina Zažablje i Kula Norinska

U cilju potrebe izrade arheološke karte delte Neretve, kao i vodiča, planiranja arheoloških istraživanja, zaštite poznatih i evidentiranja novih arheoloških lokaliteta u sklopu projekta *Izrade arheološke karte delte Neretve* potrebno je u 2024. g. izvršiti pregled terena radi dobivanja uvida u stanje na terenu. Svi podaci prikupljeni na ovaj način biti će obrađeni, a osnovni podaci s fotografijom nalazišta i ubačeni u bazu podataka koja će biti dostupna javnosti preko muzejske web stranice. Tijekom 2024. godine potrebno je izvršiti površinski pregled prostora Grada Metkovića, Općine Zažablje i Općine Kula Norinska radi dopune podataka prikupljenih ranijih godina.

500,00 EUR

II.8. Georadarsko snimanje

Radi planiranja budućih arheoloških istraživanja potrebno je znati što se krije u zemlji. Jedan od najzanimljivijih lokaliteta u Naroni je onaj na bivšoj trasi vodovoda (Popričica), gdje su u zaštitnim istraživanjima 80-ih godina 20. st. pronađeni ostaci trobrodne ranokršćanske bazilike. Ovaj lokalitet je u privatnom posjedu te bi u 2024. godini bilo potrebno izvršiti njegovo geo-radarsko snimanje. Ovim istraživanjem bi se dobili podaci o postojanju/nepostojanju arhitekture uz ostatke bazilike, a poslužili bi kao osnova za planiranje budućih otkupa zemljišta i iskopavanja radi prezentacije naronitanske baštine.

5.250,00 EUR

2.399.140,00 EUR-a

III.1. Konzervacija bedema Narone

Za nastavak radova sanacije bedema antičke Narone u 2024. godini potrebno je osigurati finansijska sredstva. Radovi sanacije i konzervacije bedema antičke Narone kontinuirano se provode od 2017. godine, a uključuju čišćenje, uklanjanje vegetacije, ručnu razgradnju oštećenih dijelova lica bedema, sanaciju ispune bedema, zidanje razgrađenih dijelova bedema, zidarsku obradu vrha zida te izradu odgovarajuće dokumentacije. Radovi se vrše radi sprječavanja procesa propadanja ovog iznimno važnog nalazišta. Prema uvidu u stanje bedema potreban je nastavak radova koji bi uključivao obnove kapa najugroženijih dijelova sjevernog poteza naronitanskih bedema. Za potrebe izvršenja ovog posla prema pravilima struke angažirat će se vanjski suradnici.

4.000,00 EUR

III.2. Konzervacija i restauracija metalnih, keramičkih, staklenih, koštanih i kamenih predmeta iz fundusa AMN

Prema uvidu u stanje građe tijekom revizije izvršene 2021. godine potrebno je provesti rekonzervaciju i konzervaciju dijela arheoloških nalaza iz više muzejskih zbirki, otkupljenih i darovanih predmeta te onih koji su pronađeni pri arheološkim istraživanjima. Za potrebe ovih radova bili bi angažirani muzejski restaurator i vanjski suradnici. Na predmetima izrađenim od metala, osobito predmeta od željeza uočena je prisutnost hrđe koja može uzrokovati propadanje predmeta. Radove je potrebno provesti na stotinjak metalnih muzejskih predmeta. Nadalje, potrebno je provesti rekonzervaciju i konzervaciju na stotinjak predmeta iz fundusa izrađenih od keramike, stakla i kosti te stotinjak kamenih predmeta iz fundusa. Kamena građa prikupljena je posljednjih godina arheološkim istraživanjima na lokalitetima Južni bedem i kula, Sv. Andrija u Baćini i k. č. 164 u Vidu.

9.500,00 EUR

III.3. Otkupi arheološke građe

Arheološki muzej Narona od otvorenja muzeja 2007. godine radi na prikupljanju građe od mještana Vida. Muzejska zbirka je tijekom godina obogaćena brojnim poklonjenim nalazima. Za potrebe popunjavanja muzejske zbirke potrebno je i otkupiti spomenike kakvi nisu zastupljeni u muzejskom fundusu.

2.650,00 EUR

Definirane programske aktivnosti planiraju se izvršiti tijekom 2024. godine.

U nastavku posebnog dijela obrazloženja Arheološkog muzeja Narona opisati ćemo i prikazati izračun finansijskih sredstava potrebnih za provođenje svih aktivnosti iz nadležnosti Muzeja za svaku godinu, 2024., 2025. i 2026. godinu.

Rashodi za razdoblje 2024.-2026. godine planirani su u skladu sa odobrenim sredstvima Ministarstva kulture, te vlastitih sredstava ostvarenih u 2023. uz optimizaciju materijalnih rashoda i iznose 2.432.960,00 EUR-a za 2024. godinu, a za 2025. i 2026. planirani su rashodi u iznosu od

2.399.140,00 EUR-a.

Iz izvora financiranja 11 Opći prihodi i primite za 2024. godinu planirano je ukupno 2.357.640,00 EUR-a prihoda. Za Aktivnost A780000 Administracija i upravljanje planirano je 331.040,00 EUR-a te za Aktivnost A780001 Programi muzejsko galerijske djelatnosti planirano je 2.026.600,00 EUR-a. Navedeni prihodi planiraju se rasporediti na rashode poslovanja za redovitu i programsku djelatnost. Posebno je važno istaknuti rashode za nastavak izgradnje (V. faza) lapidarija Arheološkog muzeja Narona gdje su za 2024. planirana sredstva u iznosu od 2.000.000,00 EUR-a, a za 2025. i 2026. godinu 2.000.000,00 EUR-a. Sredstva u iznosu od 26.600,00 EUR-a odnose se na rashode koji će nastati prilikom izvršavanja i postizanja cilja programske djelatnosti Muzeja za 2024. Skupina 31 – rashodi za zaposlene u 2024. planirani su u ukupnom iznosu od 187.740,00 EUR-a. U plan je uključena potreba zapošljavanja novog djelatnika kako se ne bi ugrozila realizacija novih programa i posljedično ostvarenje dodatnih vlastitih prihoda.

Na navedenoj aktivnosti (skupina 42) za 2024. planira se nabavka automobila u vrijednosti od 20.000,00 EUR-a koje je neophodno za nesmetano obavljanje djelatnosti Muzeja.

Iz izvora financiranja 31 Vlastiti prihodi za 2024. godinu planirano je ostvarenje u iznosu od 36.072,00 EUR-a te iz izvora 43 planirano je 24.930,00 EUR-a. Navedeni prihodi rasporedit će se na rashode poslovanja vezane uz Aktivnost A780002 Administracija i upravljanje.

Na izvoru 52 Ostale pomoći planirana su sredstva u iznosu od 17.250,00 EUR-a koji se najvećim dijelom odnose na zapošljavanje pripravnika, muzejskog pedagoga, čija sredstva za rad će se refundirati putem mjere HZZ-e.

Dinamika prethodno planiranih rashoda nastavlja se i u 2025., 2026. godini.

Financijski plan Arheološkog muzeja Narona za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu napravljene su realno i u skladu s potrebama i limitima Ministarstva kulture te su tako i planirani prihodi i rashodi.

U prethodnoj godini prema postignutim ciljevima i rezultatima programa temelje se pokazatelji uspješnosti. Muzej je u 2022. uspješno realizirao više muzejsko-galerijskih programa, koji uključuju izložbe i pedagoško-andragoške aktivnosti. Provedeni su stručni arheološki nadzor i arheološka iskopavanja u Baćini i hidroarheološko istraživanje u Kominu (Ploče), Jerkovac i Vid (Metković) te brojna rekognosciranja terena. Provedena je stručna obrada arheološke građe i konzervatorsko-restauratorska zaštita iste te izrada dokumentacije. Navedenim programima pridonijelo se populariziranju Muzeja i njegove građe osobito među različitim kategorijama posjetitelja (učeničke skupine, individualni i skupne posjeti, turisti i osobe starije životne dobi). Velika pažnja bila je usmjerena i prema zaštiti te proučavanju naronitanske materijalne kulturne baštine.

Ravnatelj: